

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ ส่วนอาเซียน โทร. ๐๒-๖๑๘๘๒๓๒๓ ต่อ ๑๗๒๓

ที่ นร ๐๒๐๙.๐๕/ ๖๓๒ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง สรุปผลการประชุมเชิงวิชาการ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ ๒ : Roadmap
สู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

เรียน อปส. ผ่าน รปส.(นางสาวอัมพวัน เจริญกุล)

เพื่อโปรดทราบ

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ศูนย์อาเซียนศึกษา ม.ธรรมศาสตร์ เชิญ อปส. หรือ ผู้แทน เข้าร่วมประชุมเชิงวิชาการ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ ๒ : Roadmap สู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. ณ โรงแรมรอยัล ปริ๊นเซส

๑.๒ นางสาวปณัญญัตย์ วิเศษสมวงศ์ นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ ส่วนอาเซียน สปต. เป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุม

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ รศ.ดร.ประภัสสร เทพชาตรี ผู้อำนวยการศูนย์อาเซียนศึกษา เป็นประธานการประชุม โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย หน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประมาณ ๒๐ หน่วยงาน

๒.๒ ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

(๑) กระทรวงการต่างประเทศ (กต.) กล่าวถึงบทบาทของหน่วยงาน ตั้งแต่การเข้าร่วมในการจัดทำกฎบัตรอาเซียน การประสาน ดูแล กำกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในบริบทของประเทศ การผลักดันท่าทีของไทยในเวทีที่เกี่ยวข้อง และการเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC) โดยมีแผนแม่บทด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Master Plan on ASEAN Connectivity) เป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินงาน และมีเป้าหมาย คือ การส่งเสริมการเมืองและความมั่นคงและการมีเสถียรภาพในภูมิภาค ในบริบทที่ส่งเสริมบทบาทนำของไทย และกล่าวถึงการตั้งคณะกรรมการอาเซียน ที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานติดตามการทำงานของ ๓ เสาประชาคม ซึ่งปีนี้ดำเนินการเป็นปีที่ ๔ จัดการประชุมล่าสุด เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๖ โดยการประชุมให้ความสำคัญกับประเด็นเร่งด่วนในแต่ละเสา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรี อาทิ ประเด็นด้านยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยพิบัติต่างๆ การจัดการปัญหาข้ามชาติ การเคลื่อนย้ายแรงงานไม่มีฝีมือ ประเด็นสิทธิมนุษยชน รวมถึงอาชญากรรมทางไซเบอร์ ซึ่งประเด็นเหล่านี้ได้อยู่ภายใต้ APSC ที่ส่งผลกระทบกับไทย เช่นว่า หากเราจัดการกับภัยพิบัติทางธรรมชาติไม่ได้ ก็ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย และที่สำคัญคือ จะลดความน่าเชื่อถือของรัฐบาล

/(๒) หน่วยงานทาง...

(๒) หน่วยงานทหารทุกหน่วย รายงานถึงการจัดตั้ง APSC ว่าส่งผลกระทบให้หน่วยงานต้องปรับตัว โดยการจัดทำยุทธศาสตร์การเข้าสู่ APSC และกลยุทธ์ที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์อันดีและการร่วมมือทางทหาร รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข่าวกรอง และสร้างเครือข่ายข้อมูลข่าวสารภายในภูมิภาคร่วมกัน เช่น ประเด็นการปล้นของโจรสลัดในช่องแคบมะละกา ปัญหาการค้ามนุษย์ในเรือประมง การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย รวมถึงการปรับโครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการ การพัฒนาภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้านของบุคลากร ซึ่งการรองรับงานอาเซียนเหล่านี้ล้วนเชื่อมโยงไปสู่เรื่องงบประมาณ ซึ่งในปี ๒๕๕๗ สำนักงบประมาณได้ให้หน่วยงานภาครัฐ กำหนดผลผลิตเกี่ยวกับอาเซียนให้ชัดเจน เพื่อายต่อการที่รัฐบาลจะสามารถดึงผลผลิตออกมาให้มองเห็นเป็นภาพรวมของประเทศ

(๓) ประเด็นเรื่องกองกำลังรักษาสันติภาพของอาเซียน ไม่มีความคืบหน้า เพราะการรวมตัวของอาเซียนเป็นเพียงกฎบัตรที่ระบุให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐต่อรัฐ แต่ไม่ได้มอบอำนาจอธิปไตยให้ เช่นเดียวกับยุโรป อีกทั้งปัญหาภายในของอาเซียนเองที่สร้างปัญหาในการขับเคลื่อนเรื่องนี้ อาทิ ปัญหาทะเลจีนใต้ ปัญหาแม่น้ำโขง ที่ทำให้มหาอำนาจมีช่องทางเข้ามาแทรกแซง ซึ่งประเด็นเรื่องกองกำลังฯ ถือเป็นดาบ ๒ คม หลายประเทศในอาเซียนยังไม่พร้อม ทำให้เรื่องนี้ถูกเพ่งเล็งจากนอกภูมิภาค ซึ่งประเด็นเหล่านี้จะมีการประชุมหารือกันอย่างจริงจังในวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖

(๔) ภายใต้ความร่วมมือด้านกฎหมายและความมั่นคง จะเห็นเฉพาะการประชุมในระดับประเทศ ไม่มีกลไกที่จะผลักดันให้เกิดการประชุมในระดับเจ้าหน้าที่เพื่อหารือกันในรายละเอียดในประเด็นปลีกย่อยต่างๆ ที่หลายฝ่ายคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อเป็นประชาคมอาเซียน แต่ปัญหาคือ เรื่องเหล่านี้ไม่รู้จะถามใคร เพราะไม่มีเจ้าภาพ เมื่อไม่รู้ หน่วยปฏิบัติจึงวางแผนสู่การปฏิบัติไม่ได้ อาทิ เมื่อมีปัญหาชายแดน จะใช้กำลังทหารหรือตำรวจเข้ามาดูแล ซึ่งเมื่อถึงปี ๒๕๕๘ แล้วสรุปว่า ให้ตำรวจดูแล ก็จะพบปัญหาที่ไม่มีการเตรียมการและไม่มียงบประมาณ และจะบังคับใช้กฎหมายอย่างไรกับการเปลี่ยนแปลงถนนซ้ายหรือขวา เมื่อต้องขับรถข้ามแดน และยังมีอีกหลายๆ ปัญหาชายแดนที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานที่ต้องตกลงร่วมกัน เรื่องเหล่านี้จะปล่อยให้ถึงปี ๒๕๕๘ ก่อนแล้วค่อยหารือกันหรืออย่างไร

(๕) สิ่งที่เห็นในปัจจุบัน คือ เมื่อเกิดภัยพิบัติใหญ่ๆ ในแถบอาเซียน ยังไม่เห็นบทบาทของอาเซียนเข้าไปจัดการกับภัยพิบัติ เช่น พายุทกีส ปัญหานี้เกิดจากการที่ข้อตกลงต่างๆ ยังไม่ลงตัว เนื่องจากแต่ละประเทศต่างก็ใช้แผนบริหารจัดการที่ไม่เหมือนกัน แม้กระทั่งในไทย ฝ่ายพลเรือนและทหารก็ใช้แผนต่างกัน ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาในระดับภูมิภาค จึงยากที่ประเทศใดจะยอมทำตามการจัดการของประเทศใด

(๖) ในการทำจัดยุทธศาสตร์ ประธานเสนอให้นำแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคง (APSC Blueprint) ที่มีรายละเอียดของมาตรการต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการเพื่อบู๊ตอัพมายทางยุทธศาสตร์ของอาเซียนมาจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ APSC ของไทย โดยประธานได้สอบถามหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพรายประเด็น ว่าสามารถสร้างบทบาทนำในแต่ละประเด็นของความมั่นคงได้หรือไม่ เพื่อที่จะได้กำหนดวิสัยทัศน์ ให้ไทยมีบทบาทนำในด้านการเมืองและความมั่นคง และเป็นศูนย์กลางของประชาคมอาเซียน แต่โดยรวมหน่วยงานไม่กล่าวอย่างชัดเจนถึงบทบาทการเป็นผู้นำ มีเพียงการเตรียมความพร้อมในระดับองค์กร ได้แก่ การจัดทำยุทธศาสตร์ในแนวคิดใหม่ การจัดทำแผนเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประจำปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ มีการเสริมสร้างสมรรถนะที่นำไปสู่อาเซียน เตรียมบุคลากรให้ทำงานอย่างมืออาชีพ และสร้างทัศนคติให้บุคลากรเข้าใจประเทศเพื่อนบ้าน